

Van geboorte tot slacht in één hok

Herman Vermeer, PV; Gerard Plagge, VPB-R; Gisabeth Binnendijk, PV; Gé Backus, PV

De technische resultaten van varkens die van geboorte tot slacht niet worden verplaatst en gemengd zijn beter dan die van varkens die tweemaal verplaatst en eenmaal gemengd worden. Het laatste is in de praktijk gebruikelijk. Met name de eerste maand na opleg in de vleesvarkensfase is er een groot verschil tussen wel of niet verplaatsen. De huisvesting is bij het niet verplaatsen echter duurder.

Het voorkómen van stress in de periode van geboorte tot slacht van varkens kan leiden tot betere productieresultaten. Verplaatsingen en mengen van biggen uit verschillende koppels zijn voorbeelden van stressveroorzaket-s. Naar aanleiding hiervan zijn op het Varkensproefbedrijf te Raalte twee behandelingen vergeleken, waarin voor de slacht bestemde varkens in hun leven tweemaal of helemaal niet verplaatst werden. Er bestaat op dit moment uit het oogpunt van welzijn en productie sterke interesse voor systemen zonder verplaatsen en mengen. Het SSF-systeem (Specific Stress Free) is zo'n systeem waarin de varkens van geboorte tot slacht in één hok blijven, wat resulteert in betere technische resultaten.

Bij het tweemaal verplaatsen werden de dieren verplaatst bij het spenen en bij opleg in de vleesvarkensstal. De biggen in deze behandeling werden bij spenen als toom verplaatst naar de biggenopfokstal. Bij verplaatsing naar de vleesvarkensstal werden de

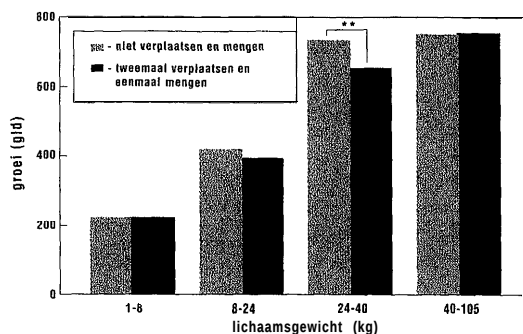
tomen gemengd. De varkens die niet werden verplaatst bleven van geboorte tot afleveren in hetzelfde hok. Dit hok werd bij spenen aangepast tot biggenopfokhok en bij circa 24 kg lichaamsgewicht ver-groot tot vleesvarkenshok (zie foto). De instellingen van de klimaatregeling en de voeding waren voor beide proefgroepen gelijk.

De levensgroei van de varkens die niet verplaatst werden was hoger dan die van de verplaatste varkens (tabel I). Met name in het begin van de vleesvarkensfase groeiden de niet verplaatste varkens duidelijk beter. In de opfok was er een tendens tot een betere groei. In de zoogperiode en aan het einde van de vleesvarkensfase was er geen verschil (figuur I). De voeropname van de niet verplaatste varkens was in het begin van de vleesvarkensfase hoger dan die van de tweemaal verplaatste varkens (tabel I). Verschillen in voederconversie, uitval en slachtkwaliteit zijn niet gevonden.

Tabel I: Technische resultaten van geboorte tot slacht bij geen verplaatsing of twee verplaatsingen.

Verplaatsingen	niet verplaatst	verplaatst bij spenen en op 24 kg	Significantie ¹	SEM ²
Aantal dieren	193	195		
Gewichtstoename (kg)	103,3	102,6		
Leeftijd slachten (d)	175	180		
Levensgroei (g/d)	590	573	**	3,8
Voeropname 24-40 kg (kg/d)	1,57	1,43	**	0,03

¹ Significantie: **=(p<0,01)
² SEM = gepoolde standaard error van het gemiddelde (geeft een indicatie van de nauwkeurigheid van de schatting van de gemeten variabele)

** Significantie: ** = ($p < 0,01$)

Figuur 1: Groei van de verplaatste en de niet verplaatste varkens per gewichtstraject.

** Significantie: ** = ($p < 0,01$)

De groei van de niet verplaatste varkens was in dit onderzoek beter dan de groei van de wel verplaatste varkens. Dit komt overeen met de resultaten van soortgelijke experimenten. De overige technische resultaten verschillen niet tussen de behandelingen.

De investeringskosten zijn bij het niet verplaatsen van varkens hoger dan bij tweemaal verplaatsen. De berekende extra investering bij 2650 afgeleverde vleesvarkens per jaar bedraagt f 259.000,-. Dit komt overeen met bijna f 100,- per afgeleverd varken, of f 200,- per plaats (omzetsnelheid in het traject van 1-105 kg is 2).

De betere groei van de niet verplaatste varkens moet de hogere investeringskosten compenseren wil het bedrijfseconomisch aantrekkelijk zijn. Volgens een modelberekening is dat het geval vanaf een hogere levensgroei van 30 - 35 gram per dag. Dit verschil is in dit onderzoek niet gehaald.

Het niet verplaatsen van varkens kost minder arbeid, omdat schoonmaken en verplaatsingen niet nodig zijn. Uit ander onderzoek blijkt dat het welzijn van varkens is gebaat bij het systeem van niet verplaatsen. Dit blijkt uit een betere immuunrespons en betere productieresultaten. Naast deze voordelen kan als nadeel genoemd worden dat de varkens in enkele perioden meer oppewlak tot hun beschikking hebben dan varkens die wel verplaatst worden. Dit leidt tot een hoger risico van hokbevuiling en een groter putoppervlak. Voor de ammoniakemissie

is dit ongunstig. Om de klimaatregeling op iedere categorie varkens af te stemmen is het nodig systemen voor zuigende biggen en vleesvarkens te combineren. Als dit niet gebeurt is er een grotere kans op slechtere resultaten door een minder optimale temperatuurverdeling of luchtbeweging.

Hoewel de investering voor het systeem van niet verplaatsen zo hoog is dat het in de huidige vorm op korte termijn geen perspectief biedt, zijn er voldoende aanknopingspunten voor vervolgonderzoek. Met name in de eerste maand na opleg in de vleesvarkensfase zijn de technische resultaten te verbeteren door bij opleg niet te mengen. Dit is mogelijk door het als toom verplaatsen van biggen van geboorte tot slacht. Een andere mogelijkheid is het houden van biggen in grote groepen, waaruit kleinere groepen vleesvarkens worden opgelegd. Onderzoek hiernaar is opgestart. ■

Overzicht van een hok waarin de varkens van geboorte tot slacht verblijven. De huisvestingskosten van dit systeem zijn hoog. Wellicht is het economisch interessant om varkens na het overleggen in de eerste levensdagen niet meer te mengen. Op deze manier zijn de huisvestingskosten per afgeleverd varken niet hoger (zolang onderbezetting niet voorkomt).